

Daina Bogdanienė. Būna taip, kad lietuvis atvažiuoja į Norvegiją, bet patenka į tą pačią Lietuvą

Minint Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną Lietuvos ambasadoje Osle, ambasadorė Izolda Bričkovskienė už ilgametį darbą plėtojant Lietuvos ir Norvegijos santykius ir lietuvių Norvegijoje telkimą įteikė buvusiai Lietuvos informacinio biuro darbuotojai ir Norvegijos lietuvių bendrijos pirmininkei Dainai Bogdanienei Užsienio reikalų ministerijos garbės ženklą „Lietuvos diplomatijos žvaigždė“. Garbės ženklas „Lietuvos diplomatijos žvaigždė“ teikiamas nuo 2010 metų. Šiuo ženklu yra apdovanojami Lietuvos ir užsienio valstybių piliečiai ir organizacijos už ypatingus nuopelnus garsinant Lietuvos vardą, puoselėjant ir plėtojant tarpvalstybinius santykius.

Daina Bogdanienė gyvena Norvegijoje jau 27 metus, nuo 1990 metų, kai atvyko į Norvegiją mokytis norvegų kalbos. 1991 metais Daina pradėjo dirbti Lietuvos informaciniame biure, kuris tuo metu buvo Lietuvos ryšys su pasauliu, – iš Lietuvos Aukščiausios Tarybos informacinio biuro, vadovaujamo Ritos Dapkutės, perduodavo informaciją visoms pasaulio agentūroms. 2001 metais Osle buvo įkurta Lietuvos Norvegijos bendrija ir jai Daina Bogdanienė vadovavo dešimtmetį, taip pat buvo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos narė, PLB Seimų atstovė. Norvegijoje dirbo vertėja, rašė straipsnius į Lietuvos ir Norvegijos spaudą socialinėmis, emigracijos, integracijos, prisitaikymo, kultūrinių skirtumų temomis. Jau dešimtmetį (nuo 2008) Daina Bogdanienė dirba patarėja Darbo inspekcijoje, Paslaugų centre Norvegijoje dirbantiems užsieniečiams). Šį Paslaugų centrą įkūrė trys Norvegijos institucijos – Mokesčių tarnyba, Imigracijos Departamentas ir Darbo inspekcija – po to, kai į ES įstojo dešimt naujų šalių ir į Norvegiją ėmė

masiškai imigruoti darbo ieškantys. Centro tikslas – padėti imigrantams susigaudyti Norvegijos darbo rinkoje ir legaliai dirbti, supažindinti su darbuotojo teisėmis ir pareigomis Norvegijoje

Daina Bogdaniienė sutiko papasakoti apie pirmosios lietuvių bendruomenės Osle įkūrimą, lietuvių bendruomenės aktualijas, darbą Lietuvos informaciniame biure Osle Lietuvai svarbiu laikotarpiu – atgavus ir stengiantis išlaikyti nepriklausomybę. Taip pat Daina dalijasi darbo Darbo inspekcijoje Norvegijoje patirtimi ir iškelia problemas, su kuriomis susiduria dabar į Norvegiją emigruojantys mūsų šalies piliečiai.

1990 metais lietuvių Norvegijoje nebuvo daug, norvegų kalba Lietuvoje nebuvo populiari. Kodėl pasirinkote mokytis norvegų kalbą? Kodėl po mokslų nusprendėte pasilikti Norvegijoje ir negrįžote į Lietuvą?

Nesirinkau nieko, tai buvo atsitiktinumas. Apie Norvegiją nieko nežinojau, o gyventi užsienyje niekada nenorėjau – tik Lietuvoje. Tačiau... Mūsų šeima susipažino su norvegiais, ir atsirado proga atvykti čia mokytis norvegų kalbos. Kadangi anglų kalbą mokėjau neblogai (baigiau S. Nėries mokyklą Vilniuje), o po užsienius niekada nebuvo keliavusi, buvo įdomu nuvykti į kitą šalį ir pramokti naujos kalbos. Mokiausi neilgai, tačiau intensyviuose Oslo universiteto kursuose kalbos pramokau. Grįžau į Lietuvą, ir toliau mezgėsi ryšiai su Norvegija, susipažinome su žmonėmis, kuriems rūpėjo Lietuva.

Daina Bogdaniienė, asm. archyvo nuotr.

Kai Osle 1990 m. pabaigoje buvo įkurtas Lietuvos informacinis biuras, atvykau ten dirbti. Dirbau šį labai įdomų darbą iki 1994 m. O tada viskas keitėsi – ir Lietuvoje, ir mano gyvenime. Šeimyninės ir kitokios priežastys privertė pasilikti Norvegijoje, nors grįžti į Lietuvą tikėjausi ir labai norėjau visą laiką. Jau buvau pasiryžusi grįžti 2005–2007 metais, kai užaugo ir įstojo į universitetus vaikai. Bet taip ir neišdrįsau, nes Lietuvoje būtų reikėję vėl viską pradėti iš naujo, O Norvegijoje per 15 metų susikūriau gana gerą gyvenimą, socialinį ratą ir turėjau svarbių darbų.

Lietuvos informaciniame biure Osle dirbote nuo 1991 metų Lietuvai svarbiu laikotarpiu. Kokie Jūsų prisiminimai apie darbą informaciniame biure tuo laikotarpiu?

Jeigu protu įvertintume situaciją Lietuvoje 1990 metais, tikrai galima išsigąsti – mes beginkliai, su žvakutėmis rankose, dainuodami stovėjome prieš didžiulę ginkluotą jėgą. Pasauliui tikriausiai atrodėme kaip vaikai – apiplyšę, išalkę, sulaukėję. Bet pabėgome nuo mus pagrobusių plėšikų ir prašėmės namo, į Europą. Tačiau Europa ne iš karto suprato (ar apsimetė nesuprantanti), ko mes norime, ir nelabai norėjo įsileisti. Paskelbę nepriklausomybę 1990 m. kovo 11 dieną laukėme, kol ją pripažins pasaulis, o Rusija tuo tarpu demonstravo savo karinius raumenis – gatvėmis važinėjo tankai, buvo žudomi mūsų muitininkai, gąsdinami žmonės. Gyvenome baimėje.

Norvegiją valdė Darbo partija ir premjerė Gro Harlem Brundtland. Oficiali šalies pozicija buvo ta, kad Maskva privalo aiškintis su Lietuva SSRS viduje, pasauliui nesikišant. Lietuvos pozicija buvo kita, prašėme pripažinimo be jokių išlygų, nes mes atkūrėme nepriklausomybę – juk SSRS invazija buvo okupacija ir išėjimas iš SSRS turėjo įvykti be jokių išstojimo mechanizmų. Lietuvos pozicijai paremti buvo būtina surasti kitose šalyse rėmėjų, kurie propaguotų mūsų laisvės siekį ir neigtų dezinformaciją iš Rusijos.

Lietuva neturėjo beveik jokio ryšio su pasauliu – viskas ėjo per Maskvą. Susisiekimas su užsieniu buvo labai stipriai kontroliuojamas, visu pajėgumu paleista propagandos mašina, siekianti diskredituoti Lietuvą – neva nepriklausomybės nori kažkokia separatistų saujelė, o dauguma labai patenkinti gyvendami SSRS. LR Aukščiausioji Taryba mezgė ryšius su Vakarų valstybėmis, ypač – žmonės, dirbantys užsienio politikos srityje (komitetui vadovavo Emanuelis Zingeris), jie įnirtingai ieškojo rėmėjų, taip pat ir Skandinavijoje.

Tokiame istoriniame kontekste kuriamas Lietuvos informacinis biuras Osle. Tai buvo labai svarbu, nes buvo būtina turėti įstaigą, iš kurios pasaulis galėtų gauti neiškraipytą informaciją. Juk nebuvo kompiuterio, interneto, nekalbant jau apie *FB* ir *Youtube*. Retas turėjo fotoaparata, nekalbant apie filmavimo įrangą. Informacija galėjo sklisti tik telefonu ir faksu, net faksas buvo stebuklas. Rugsėjo 17 d. advokatas Leonas Boddas buvo paskirtas Informacinio biuro Osle vadovu. Šis žmogus – finansininkas, advokatas, visuomenės veikėjas, kilęs iš Lietuvos žydų šeimos, buvo labai įtakingas ir žymus. Didelė sėkmė, kad jis sutiko tapti vadovu. Leonas Boddas su užsidegimu skleidė informaciją apie tuo metu daugeliui nežinomą šalį – Lietuvą. Nuolat kartojama žinia buvo viena: Norvegija niekada nepripažino Lietuvos okupacijos, todėl dabar privalo remti atsikūrusią valstybę.

Ingvaldo Godalo (Ingvald Godal) knygos „Aš noriu mirti graži, Lietuva“ (1993) pristatyme. Ingvaldas Godalas – buvęs Stortingo (Norvegijos parlamento) narys, kuris įkūrė Baltijos šalių rėmimo komitetą ir buvo Lietuvos rėmėjas lemtingais 1991–1992 metais. Knygą į lietuvių kalbą išvertė ir jos leidimą parėmė Daina Bogdaniienė. Nuotraukoje su knygos autoriumi ir Norvegijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininke Dovile Kuliešiūte. Asm. archyvo nuotr.

Aš atvykau į Oslą ir pradėjau dirbti biure 1991 m. kovo mėn. Šis biuras buvo tarsi oficiali Lietuvos atstovybė Norvegijoje, kurią pripažino Norvegijos valdžia. Mūsų biuras rūpinosi atvykstančiomis delegacijomis iš Lietuvos ir kitų šalių (pvz., Latvijos ir Estijos, nes šios šalys neturėjo atstovybių), siuntė į visas pasaulio agentūras informaciją, gaunamą iš AT informacijos biuro.

Į Norvegiją įvairiais reikalais atvykdavo žmonės iš Lietuvos ilgesniam laikui: stažuotėms, mokymuisi, moksliniams tyrinėjimams ir panašiai. Atvykdavo Norvegijos verslininkai, politikai, organizacijų atstovai, prašydami informacijos apie Lietuvą. Labai sparčiai mezgėsi įvairūs ryšiai tarp Norvegijos ir Lietuvos, kūrėsi Lietuvą palaikančios organizacijos. Informacinis biuras atlikdavo ir konsulines funkcijas – bendravome su Lietuvos užsienio reikalų ministerija ir tvarkydavome reikiamus dokumentus, išduodavome vizas į Lietuvą vykstantiems žmonėms. Atsirado lietuviški pasai. Mūsų biuras kurį laiką irgi išduodavo pasus ar laikinus kelionės pažymėjimus. Taigi mes atlikome informacinį, konsulinį, reprezentacinį darbą.

Darbo buvo labai daug, nes įvykis vijo įvykį, atvykdavo delegacija po delegacijos, vyko susitikimas po susitikimo. Tik po kurio laiko aš gavau kompiuterį, nes iki tol rašydavau įvairius laiškus ir pranešimus rašomąja mašinėle, o tai užtrukdavo daug ilgiau nei dabar. Nebuvo žodynų, naudojausi, anglų, rusų žodynais. Dirbau intensyviai, bet buvo labai domu. Mano darbas Lietuvos informaciniame centre Osle truko iki 1994 metų rudens, taigi beveik 4 metus.

Oslo lietuvių bendrija buvo įkurta 2001 metų kovo 11 dieną. Jūs buvote viena iš bendruomenės įkūrėjų, dešimtmetį vadovavote bendrijai. Tai buvo pirmoji lietuvių bendrija, įkurta Norvegijoje. Vėliau lietuviai būrėsi ir steigė bendruomenes Rugalande, Vestfolde, Dramene ir kituose miestuose. Papasakokite, kaip sekėsi suburti lietuvius, kokie buvo tuo metu bendruomenės tikslai, veikla, kaip kito, vystėsi lietuvių bendruomenė per tą laikotarpį, kai jai vadovavote.

Bendrija būrėsi be didelių pastangų. Lietuviai rinkdavosi prie ambasados, tai buvo daugiausia atvykusieji dirbti ar studijuoti mokslininkai, gydytojai, psichologai, kompiuterių ir kiti specialistai – visi dirbo pagal išsilavinimą, stažavosi. Vėliau mūsų gretos pildėsi gausiai atvažiuojančiomis auklėmis ir slaugytojomis, o taip pat už norvegų ištekJusiomis lietuvėmis. Minėdavome mums svarbias datas, bendravome ir norėjome kažką svarbesnio nuveikti. Didelė dalis mūsų buvo jau

įsikūrę, susitvarkę asmeninius gyvenimus ir galėjo bei norėjo skirti laiko visuomeninei veiklai. Turėjome ką pasakyti ir norėjome turėti garsesnę balsą Norvegijoje. Norvegijoje savanoriška veikla labai svarbi, statistiškai vienas norvegas priklauso 7 organizacijoms. Kai kalbama ne pavieniui, o kieno nors vardu, įtaka didesnė, galima atkreipti politikų, svarbių institucijų dėmesį.

Ką norėjome pasakyti? Pirmiausia rūpėjo (man – ypač, kaip vertėjai) sugriauti besikuriančią (ar specialiai kuriamą) nuomonę, neva visi lietuviai puikiai moka rusiškai. Tą gandą aršiai skleidė rusų vertėjai. Buvo akcentuojama ir tikimasi įrodyti Norvegijos institucijoms, kad visi lietuviai – rusakalbiai, kad rusų kalba ir lietuvių beveik tas pats ir kad Lietuvoje rusų – vos ne pusė gyventojų. Tikslas? Galbūt gauti užsakymus vertimams (o tai didžiuliai pinigai), galbūt dar kokie nors, man nežinomi, tikslai. Reikėjo vertėjauti policijoje ir teismuose mūsų nusikaltėliams, kurių Norvegijoje – aišku, labai gėdingi faktai – tuo metu buvo tikrai nemažai. Laukė didžiuliai ketinamų versti viešųjų informacijų kiekiai – apie imigracijos taisykles, darbo santykius, socialinės gerovės ir sveikatos priežiūros sistemą naujosioms ES narėms. Visa tai valstybinės institucijos (ir 2003 m. įkurtas IMDI – Įvairovės ir integracijos direktoratas) linko versti į rusų kalbą, neva vienu šūviu trys zuikiai – informacija net trims šalims, ją supras visas vadinamasis „Balticum“ (Estija, Latvija ir Lietuva). Bendradarbiavome su IMDI, koordinuojančiu ir mažumų reikalus, bendrijos vardu įrodinėėjau, kad rusiškos informacijos lietuviai neskaitys, nes nuo 1992 m. nebesimoko kirilicos. Patikėjo. Dabar lietuvių kalba yra prioritetinė, viena iš dešimties kalbų, į kurią verčiama visa viešoji informacija. O nedaug trūko, kad būtų buvę kitaip.

Taip pat daug pastangų dėjom gerindami lietuvių įvaizdį Norvegijoje, propaguodami lietuvių kultūrą, meną, kvietėme aktorius, atlikėjus, rengėme meno parodas, plenerus. Įkūrėme lietuvišką mokyklėlę, joje mokėsi vaikai, o taip pat vienerius metus pati mokiau lietuvių kalbos norvegus, lietuvių moterų vyrus – dvikalbių vaikučių tėvelius. Mūsų bendrijoje visuomet gausiai dalyvavo norvegai, jie prisimena tas dienas su nostalgija. Norvegai mūsų renginių metu sužinojo daug gero apie Lietuvą, ėmė ten lankytis ir pamėgo mūsų šalį. Nuveikėme tikrai labai daug.

Dabar renginiai Oslo bendruomenėje (o gal ir kitose) dažniausiai yra tik lietuvių kalba, nebėra tikslo propaguoti Lietuvą norvegams. Vyksta pasilinksminimai lietuviams – kaip išvažiuojamieji koncertai, koks skirtumas ar iš Vilniaus į Klaipėdą, ar iš Vilniaus į Oslą ar Stavangerį. Norvegai net nekviečiami.

Dainos Bogdaniienės asm. archyvo nuotr.

Buvau aktyvi Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje, trejus metus buvau PLB valdybos narė. Tai man labai padėjo ir skatino. Daug išmokau iš kitų pasaulio lietuvių bendruomenių. Jos turėjo gilesnes tradicijas, griežtesnes struktūras. Supratau, kad bendruomeninė veikla yra sunkus ir dažnai sudėtingas darbas, jo reikia mokytis, turėti didelį bendraminčių būrį ir užsiauginti sau pamainą. Mes buvome jauna bendruomenė, paremta tik žmonių entuziazmu, kuris pamažu ėmė blėsti. Kai Lietuva tapo ES nare, lietuviai ėmė labai gausiai važiuoti į Norvegiją, ypač po 2009 m., kai nebeliko jokių apribojimų. Atsirado daug skirtingų žmonių ir skirtingų interesų. Atsirado reikalaujančių to ar kito, bet nenorinčių nieko duoti. Daugelis net nesuprato, kad bendruomenės veikla remiasi savanoriškumo principu, jiems atrodė, kad čia kokia institucija, kur žmonės gauna algą. Pamažu NLB branduolys ėmė silpnėti. Atsirado nauji žmonės, turintys kitų, daugiau verslo, interesų. Savanoriškoje veikloje labai svarbu išbalansuoti tarp noro duoti ir imti. Būtent Osle atsirado persvara tokių, kurie matė savanoriškoje veikloje asmeninę naudą, ir bendrija pasidarė verslu. Dabar Osle yra ne viena bendruomenė, veikia klubo tipo struktūros, kur lietuviai buriasi pagal interesus, o ne pagal tautybę. Labai daug geros, naudingos veiklos vyksta nebūtinai po bendruomenės vėliava.

Kitose Norvegijos vietovėse susikūrė daug lokalių bendruomenių. Lietuviai yra viena iš nedaugelio mažumų Norvegijoje, jie labai noriai kuriasi atokiose vietovėse ir nebūtinai nori gyveni mieste ar sostinėje. Aš ir toliau bendradarbiauju su bendruomenėmis, vedu seminarus ir mokymus tautiečiams. Juk mano darbas yra

integruoti atvykėlius į Norvegijos darbo rinką. Taigi lietuviams, kurie yra antroji pagal dydį imigrantų į Norvegiją grupė (po lenkų), ir toliau skiriu daug dėmesio.

Lietuvos statistikos departamento 2017 m. sausio 1 dienos duomenimis, Norvegijoje gyvena 42491 Lietuvos piliečiai. Norvegija išlieka viena patraukliausių šalių, į kurią norėtų emigruoti Lietuvos gyventojai. Kaip lietuvių bendruomenė Norvegijoje priima atvykusius, ar emigravę į Norvegiją įsitraukia į lietuvių bendruomenės veiklą? Ką patartumėte nusprendusiems emigruoti į Norvegiją?

Man labai liūdna tai girdėti, nes Lietuvoje jau tuoj nebeliks lietuvių... Lietuva, galima sakyti, tapo Norvegijos filialu, fabriku, tiekiančiu pigią darbo jėgą. Bilietas į abi puses kainuoja apie 30-60 eurų, todėl galima gyventi abiejose šalyse. Na, pasaulis globalėja, ir tai jaučia visa Europa.

Atvykėliai į Norvegiją – labai skirtingi, vieni tuoj pat ieško informacijos, nori bendrauti su tautiečiais ir įsitraukia į veiklą, praturtina Norvegiją ir lietuvių bendruomenės idėjomis, nori sužinoti kuo daugiau apie vietinę tvarką. Kiti nekenčia visko, kas susiję su Lietuva, ir vengia tautiečių. Dažniausiai taip pat ima nekęsti ir Norvegijos, nes čia, pasirodo, irgi viskas blogai. Esame dideli kritikai. Man nemalonu matyti nuolatinį Lietuvos dergimą (taip pat ir žiniasklaidoje) – tai kaip baisi, naikinanti pasitikėjimą savimi ir savo šalimi mada. Tuo persisunkę kai kurie imigrantai iš Lietuvos (žiūri tik Lietuvos TV ir skaito lietuvišką žiniasklaidą). Tarsi rasti ką kritikuoti ir dergti būtų garbė (o gal tai savęs teisinimas, kad išvyko iš Lietuvos?). Nekalbu apie visus, tik apie tam tikrą dalį. Daug jaunimo nusiteikę pozityviai, buriasi ir aktyviai, turiningai leidžia laiką. Nežinau, ar lietuvių bendruomenėse yra kokia programa, siekiant integruoti naujai atvykusius, bet, manyčiau, visi, kurie nori, gali jungtis ir yra mielai laukiami.

O ką patarčiau nusprendusiems emigruoti? Neemigruokite, nes Lietuvoje galima tikrai gerai gyventi – ten ir sienos padeda. O Norvegijoje darbo sąlygos prastėja labai sparčiai (imigrantų dėka). Jei anksčiau įsitvirtinti ir susikurti panašų į norvegų gyvenimą užtrukdavo 5 metus, tai dabar prireikia ir visų 10. O jei visgi nusprendėte vykti į Norvegiją dirbti, patarčiau tą patį, ką reikėtų daryti persikeliant iš, pvz., Telšių į Uteną: susirasti darbą, būstą, mokyklą vaikams, susižinoti galimybes, taisykles, rasti pažįstamų – jei ištiktų bėda. Ir mokėti bent jau anglų kalbą (nors jos nebepakanka, nes Norvegijoje darbo neberanda net ir mokantys norvegų kalbą). Būtų gerai, jei būtumėte kokios srities geras

specialistas, o ne tas, kuris „moka viską“. Jei žmogus sako „moku viską“, paprastai klausiu, ar sugebėtų išoperuoti apendicitą ar sušokti Žizel partiją balete – juk moka viską.

Dalis imigrantų vis dar naiviai galvoja, kad atvykti gyventi į Norvegiją paprasčiau, nei iš Ukmergės persikelti į Plungę – stovi su lagaminu ir dviem mažais vaikais ir sako: „Štai emigravau, dabar man viską duokit ir pasakykite, ką toliau daryti. Jokios kalbos nemoku, tik *biškį* rusų“. Tokiems pranašauju sunkų gyvenimą, nes jie konkuruos darbo rinkoje su ispanais, italais, rumunais, bulgarais ir dabar jau labai sparčiai atvykstančiais ukrainiečiais. Ir niekas nieko neduos. Jei atvyksti – turi turėti labai aiškų planą, nes reikės viską pradėti nuo nulio. Kalbu taip, nes jau 10 metų dirbu su panašiomis problemomis, ir mane, atvirai pasakius, juokina ir erzina stebuklingo praturtėjimo per kelis mėnesius Norvegijoje istorijos – tai beveik visada netiesa.

Šiuo metu dirbate Darbo inspekcijoje ir Paslaugų centre užsieniečiams, ar dažnai kreipiasi Lietuvos piliečiai, kokie klausimai, kokios problemos jiems yra aktualiausios?

Dirbu su visais imigrantais. Didžiausias iššūkis atvykusiems – suprasti Norvegijos sistemą. Norvegijos visuomenė yra vadinamoji pasitikėjimo visuomenė, kur nėra griežtų baudžiamųjų organų ar institucijų. Tikimasi sveiko proto, kad nebus išnaudojimo, patyčių darbe, kad visi laikysis įstatymų ir nebus pažeidėjais, trumpai tariant – kad visi, ir darbuotojai, ir darbdaviai, elgsis žmogiškai. Nes pasaulis vienas, ir Norvegija viena – visiems reikia sugyventi, suderinti savo interesus, tik taip pasiekama gerovė. Per daugelį metų, jau nuo vaikystės ugdam žmonių sąmoningumą, Norvegijai pavyko sukurti labai palankias darbo sąlygas.

Darbo organizavimo Norvegijoje modelis yra nuo seno toks, kad labai glaudžiai bendradarbiauja trys darbo rinkos dalyviai: darbdavių organizacijos, darbuotojų organizacijos ir vadžios organai (duodantys užsakymus privačiam verslui ir leidžiantys įstatymus ir potvarkius). Darbo vietoje palikta daug galimybių organizuoti darbą savaip, pagal susitarimą tarp darbuotojų ir darbdavių. Profesinės organizacijos gali daryti didelę įtaką darbdavio sprendimams.

Situacija Norvegijoje per paskutinius 10 metų labai stipriai pasikeitė, nes imigruoja darbo jėga iš kontrolinio tipo valstybių (kur sąmoningumas įmuštas muštru, tikrinant ir baudžiant), žmonės, turintys kitą mentalitetą. Lietuvis

atvažiuoja į Norvegiją, bet patenka į tą pačią Lietuvą. Užsieniečių (pvz., lietuvių) įkurtose Norvegijoje įmonėse jokio bendradarbiavimo tarp darbuotojų ir darbdavio nėra, yra didelis susipriešinimas. Darbdavys yra visagalis, daro ką nori, darbuotojai – nereiklūs, turintys infantilaus baudžiauninko kompleksą (tuo pasižymi visi atvykę iš Rytų Europos, ne tik lietuviai). Pridėkite dar kalbos nemokėjimą. Darbuotojai nesolidarūs, nežino savo teisių, negina vienas kito, o tik savo kailį – kokia dar profsąjunga, koks savo teisių gynimas? Sukuriamos juodosios paralelinės visuomenės zonos, mažosios lenkijos, rumunijos, lietuvis. Tai baisios darbo vietos ir sąlygos, esančios už vadinamojo „norvegiško modelio“ ribų, ten nebeveikia norvegiškos taisyklės. Darbuotojai išnaudojami, bet kenčia, laukia, bijo, ir atbėga skūstis (jei išvis atbėga), kai jau per vėlu. Padėti ne visada galima. Dabar pradedame švietimo kampaniją visoje Norvegijoje apie teises ir norvegišką darbo modelį imigrantams, aš esu jos iniciatorė.

Už ilgametį darbą plėtojant Lietuvos ir Norvegijos santykius ir lietuvių Norvegijoje telkimą Jums buvo įteiktas garbės ženklas „Lietuvos diplomatinės žvaigždė“. Ką Jums reiškia šis apdovanojimas?

Labai malonu, kad įvertino. Tačiau ant laurų neužmigsiu, tokie apdovanojimai įkvepia dirbti Lietuvos ir lietuvių labui dar daugiau. Lietuvos ambasadorė Norvegijoje J.E. Izolda Bričkovskienė, dabar jau baigianti savo kadenciją, per trumpą laiką Norvegijoje nuveikė ypač daug. Daug darbų, kurie turės įtakos lietuviams Norvegijoje bei Lietuvos ir Norvegijos santykiams ateityje, būtent ši ambasadorė smarkiai pastūmėjo į priekį. Lietuva turi užsienyje, taip pat ir Norvegijoje, daug žmonių, kuriuos reikėtų skatinti ir apdovanoti. Tada jie jaus dar stipresnį ryšį su Tėvyne, o Lietuva turės savo rėmėjus visame pasaulyje.

Kalbino Virginija Grybaitė

pasauliolietuvis.lt

Mielai pasidalysime svetainėje ir žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

